UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Conversione Infidelium. Titvlvs XXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62915

Visual Library

Innocentius *a* III. *Epiſcopo & Decano & theſaurario Linconienſi.*

SIgnificavit *b* nobis A. mulier, quòd cùm ipſa F. viro ſuo coram Decano S. *c* Quirici, vices Archiepiſcopi Senonen. in hac parte fungente, licentiam conceſſerit religionem intrandi, continentiæ tamen voto eidem injuncto, & recepta fide ab ipſa, quòd perpetuò contineret, idem Decanus poſt factam profeſſionem à viro prædicto in monaſterio, in quo habitum adſumpſerat monachalem, adſeruit ipſam debere religionem intrare, quanquam id primò non expreſſiſſet eidem, & hoc expreſſo, illi *d* licentiam non dediſſet: *& infrà.* Quocirca mandamus, quatenus, ſi eſt ita, & eſt talis ætatis, de qua ſuſpicio haberi non poſſit, ipſam votum continentiæ obſervantem, intrare monaſterium compelli non permittatis invitam.

CAP. XIX.

Adulter quam maritus reconciliare non vult, ad agendum pœnitentiam in aliquo clauſtro collocatur.

Gregorius IX.

GAudeamus *e* in Domino: *& infrà.* Mulieres verò, quæ relicto maritali toro, lapſu carnis ceciderunt, ſi mariti earum à te diligenter commoniti, eas ad frugem melioris vitæ converſas noluerint recipere propter Deum, in clauſtris cum religioſis mulieribus ſtudeas collocare, ut perpetuam pœnitentiam ibi agant.

CAP. XX.

Si conjuges ſe ad invicem abſolverunt, continentiam promittendo, & uterque vel alter eorum religionem profitetur, alter alterum repetere non poteſt.

Idem I. *moniali, monaſterii de Plauda f.*

DVdum à C. laico *g* mota contra te (quam uxorem ſuam dicebat) materia quæſtionis, R. ſanctæ M. in comeſ. Diacon. Cardin. dedimus auditorem. Coram quo dictus C. conquerendo proponens, quòd indebitè recuſabas eidem (cujus uxor eras per conſenſum de præſenti, & carnis *h* copulam ſubſecutam) matrimonialiter adhærere, te ſibi reſtitui poſtulavit. Ad quod fuit reſponſum, quòd ipſe pro animæ ſuæ remedio pura & ſpontanea voluntate, præſentibus duobus religioſis ſacerdotibus, & adhibitis quinque teſtibus fide dignis, omni juri, quod in te habuerat, renunciavit omninò, reſignando illud in manibus alterius ex ſacerdotibus ſupradictis, qui in perſonam eccleſiæ reſignationem hujuſmodi recipere procuravit, & quòd idem C. ſe caſtitatem ſervaturum promiſit, pauperumque hoſpitali de Ponte obſequio ſe devovit, promittens voto ſolenni omnia, & ſingula ſupradicta, & tribuens tibi licentiam, ad monaſterium tranſeundi: te verſa vice ſimiliter promittente, ac tribuente illi licentiam, & jus quodlibet reſignante, ſicut hæc omnia dicebantur per publicum inſtrumentum eſſe probata, manu B. notarii Aretinenſis *i* confectum. Verùm prænominatus C. propoſuit, quòd caſu amiſſo inſtrumento *k* præfato, illud in prima perſona, quod priùs erat in tertia, inſertis pluribus in uno aliter, quàm in alio, fuit ab ipſo formatum: & cùm tibi iratus fuiſſet, ſicut verba & verbera indicabant, nondum calore iracundiæ quieſcente, quidam ipſum deceptoriè allexerunt, proponentes eidem, quòd in hoſpitali prædicto cibis ad libitum poſſet uti, ac proprium retinere, præfato B. ſibi nihilominus promittente, quòd non ſolùm ardorem, ſed etiam appetitum libidinis extingueret in eodem: propter quod quicquid in hac parte feciſſe dignoſcitur, iratus, ſeductus pariter & illectus, & ſub ſpe promiſſionis, ac ſub ea conditione vel modo, ſi poſſet continentiam obſervare, aſſeruit *a* à ſe factum. Sed ad iſta reſpondebatur econtra, quòd an tabellio in tertia perſona inſtrumentum conficiat, vel in prima (dummodo non mutetur ſubſtantia veritatis) nihil intereſſe videtur. Inſuper quamvis aliquando ſpes memorato C. data fuiſſet, per quam ad hoc ſe propoſuit *b* inductum, eo tamen tempore, quo talia facta fuerunt, purè, ſimpliciter, ac voluntariè pro amore Dei, & remedio animæ ſuæ, ſolummodo ad votum & ad alia ſupradicta noſcitur proceſſiſſe: *c* propter quod à conſortio ſecularium hominum debet diſcedere, vitamque mutare, cùm ſe illius ætatis eſſe proponat, ut ſine ſuſpicione incontinentiæ non valeat in ſeculo remanere. Nos itaque habito F. N. conſilio, te ab impetitione dicti C. ſententialiter duximus abſolvendam, perpetuum illi ſuper hoc ſilentium imponentes.

a *Honorius tertius.* b *Vid. Ludovic. Rom. ſing. 674. ut in meo C. incipit: Nos ſumus in materia.* c *Quiriaci.* d *Illi ſcilicet viro.* e *Vid. Ludovic. Rom. ſingu. 674. ut in noſtro Codic. incipit: Nos ſumus in materia. vid. infr. de adulter.* f *Plonca. al. Plonta.* g *Vid. Turrecrematam ſæpe citatum, & Scotum 4. ſentent. diſt. 27. quæſt. prima, art. 4. & diſc. 32. quæſt. prima, art. 3. vid. Sylveſtrum in ſumma, verbo, votum 5.* h *Carnalem.* i *Aretini.* k *Vid. Henricum Boich, & Guid. Pap. decr. 244. incipit, quiſpiam in cauſa.*

CAP. XXI.

Breve eſt, ſed per alia verba poteſt ſic ſummari: Poſt ſententiam divortii quo ad torum, latam ob fornicationem ſpiritualem mariti, poteſt uxor liberè religionem intrare.

Idem.

MVlier, quæ in fide remanſit, poteſt nolente viro, qui ab infidelitate revertitur, propter quam ab eo fuerat judicio eccleſiæ ſeparata, ad religionem liberè convolare.

DE CONVERSIONE *d* INfidelium.

TITVLVS XXXIII.

CAP. I.

Non poteſt quis illam habere in uxorem, cujus maritum occidit machinatione ipſius mulieris: ſecus ſi ſine machinatione. Eſt pulcher, & quotidianus caſus.

Clemens III.

LAudabilem: (*& infrà.*) *e* Interrogaſti de Sarracenis, qui dum in captivitate eſſent, quaſdam Chriſtianarum viros earum inſidiis & machinationibus occiderunt, utrum, quia poſtea per ipſas ad fidem Chriſtianam converſi ſunt, eas de jure poſſint *f* accipere in uxores: vel ſi duxerint, conjugium teneat eorundem. Hic Triburienſis *g* concilii regula contenti ſumus, adſerentis quòd ſi in mortem ipſorum malitioſè fuerint machinatæ, licet earum ſtudio ad fidem acceſſerint, nec tamen eis adhærere debent, nec ſunt, ſi adhæſerint etiam, tolerandi, cùm tale damnum tali lucro eccleſia compenſare non velit. Ad hoc Sarraceni quidam, in bello ſunt Chriſtianos interfeciſſe notati: & Chriſtiani ſimiliter Sarracenos: poſtea verò Sarraceni ad fidem converſi, uxores eorum, quos in bellici certamine occiderunt, ſibi matrimonialiter copularunt, & idipſum Chriſtiani de Sarracenis mulieribus, converſi ad fidem feciſſe noſcuntur, quæ poſtquam de priorum virorum morte compererint *h* veritatem, divortium conſtanter expoſcunt. In his igitur reſpon-

a *Al. ita: aſſeruit eſſe factum.* b *Propoſuit.* c *Vid. leg. cum plures. §. locator. ff. loca.* d *Vid. Scotum l. 4. ſent. diſt. 39. quæſt. prima, art. 3.* e *Ca. 3. eod. tit. in 2. compilat.* f *Ducere.* g *Vid. concil. Triburien. ca. 40. & cap. 51. ſed ibi non ſunt hæc eadem verba.* h *Comperiunt.*

demus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

demus, quòd cùm tales non procuraverint virorum interitum defunctorum, matrimonium inter hujuſmodi perſonas licitè poteſt contrahi, & taliter copulati divortium nequeunt poſtulare.

CAP. II.

Si alter infidelium conjugum venit ad fidem, altero remanente in infidelitatis errore, communis proles adſignatur converſo.

Gregorius IX. *Argentin. Epiſcopo.*

EX literis *a* tuis accepimus, quòd quidam de Iudaicæ *b* cæcitatis errore, ad Chriſtum verum lumen adductus, uxore ſua in Iudaiſmo relicta, in judicio poſtulavit inſtanter, ut eorum filius quadriennis adſignaretur eidem, ad fidem catholicam, quam ipſe ſuſceperat, perducendus *c*. Ad hoc illa *d* reſpondit, quod cùm puer adhuc infans exiſtat, propter quod magis materno indiget ſolatio, quam paterno, ſibique ante partum oneroſus, doloroſus in partu, poſt partum *e* laborioſus fuiſſe noſcatur, ac *f* ex hoc legitima conjunctio matris & fœminæ magis matrimonium, quàm patrimonium nuncupetur, dictus puer apud eam debet convenientius remanere: & infrà. Cùm autem filius in patris poteſtate conſiſtat, cujus ſequitur familiam, & non matris, & in ætate tali quis non debet *g* apud eas remanere perſonas, de quibus poſſit eſſe ſuſpicio, quòd ſaluti, vel vitæ inſidientur *h* illius, & puer poſt triennium, apud patrem non ſuſpectum ali debeat & morari: materque pueri, ſi eum remanere contingeret apud *i* eam, poſſet illam adducere ad infidelitatis errorem: in favorem maximæ fidei Chriſtianæ reſpondemus patri eundem puerum adſignandum.

DE VOTO, ET VOTI REDEMPTIONE.

TITVLVS XXXIV.

CAP. I.

Vota poſſunt eleemoſynis redimi, vel in aliud commutari, interveniente ſuperioris auctoritate, & juſta cauſa redimendi, vel mutandi.

Alexander III. *Exonen. Epiſcopo.*

DE *k* peregrinationis votis, an eleemoſynis redimi poſſint, vel pro neceſſitate in aliud commutari, Reſpondemus, quòd ab ejus, qui præſidet, pendet arbitrio, ut conſideret diligentius qualitatem perſonæ, & cauſam commutationis, ſcilicet an *l* ex infirmitate, ſeu affluentia divitiarum, an alia cauſa probabili peregrinatio, an *m* recompenſatio melior fuerit, & Deo magis accepta: & ſecundùm hoc debet exinde diſpenſare.

CAP. II.

Commutat Papa votum ultramarinum, in his maximè, qui in puerili ætate voverunt.

Idem *Noruicen. Epiſcopo.*

VEnientis *n* ad nos R. narratione accepimus, quòd in puerili ætate conſtitutus Hieroſolymam diſpoſuit proficiſci: cuidam quoque, qui ſepulchrum Dominicum propoſuerat viſitare, fidem dedit, & ſuam recepit ab eo, quòd ſibi invicem in via ſocii fideles exiſterent: [1 *& infra.*] Nos autem ipſum à voto, quod in ætate tenera facilitate potius, quàm ex arbitrio diſcretionis promiſit, abſolvimus: ita tamen: quòd idem votum eleemoſynis redimat, & juxta conſilium *o* noſtrum, toto vitæ ſuæ tempore uni pauperum Chriſti (dummodo ad hoc ſuæ facultates ſufficiant) debeat providere.

[1 *Et bonam ſocietatem ſervarent, quod uterq; ſolicita mente revolvens, ad nos acceſſit, ut ſibi noſtrum ſuper hoc conſilium aperiremus.*]

CAP. III.

Ex ſola conceptione boni explicandi non obligatur quis ad bonum conceptum exequendum.

Idem *magiſtro A. de Mondefore.*

LIteraturam *a* tuam: [1 *& infra.*] Cùm ex quadam minutione nimio fuiſſes mortis pavore perterritus, hæc verba protuliſti. Non diu hic morabor: proponens in animo, quòd religionis habitum eſſes aliquando ſuſcepturus: [2 *& ſ.*] Tibi igitur reſpondemus, quòd ſi plus non eſt in voto proceſſum, tranſgreſſor judicari non poteris, ſi non impleas, quod dixiſti.

[1 *Et prudentiam tuam jam pridem fama revelante, cognovimus: & ſaluti tuæ tantò attentius conſulere volumus & debemus, quantò perſonam tuam conſideratione honeſtæ converſationis & vitæ, ferventioris charitatis brachiis amplectamur. Relatum eſt nobis ex parte tua, quòd.*]

[2 *Sed propter frequentes infirmitates, quæ plerumq; vitæ diſtrictionem impediunt, & quia indigentibus & tranſeuntibus te hoſpitalem exhibes, pluraq; ſolatia impendis, quod concepiſti olim in animo, opere non impleſti: ac per hoc dubitas ne de facta fide voti in diſtricto debeas examine conveniri.*]

CAP. IV.

Omne votum mutabile eſt, in votum religionis.

Idem.

SCripturæ *b*: [1 *& ſ.*] Reus fracti voti aliquatenus non habetur, qui temporale obſequium in perpetuam noſcitur religionis obſervantiam commutare.

[1 *Sacro teſtimonio declaratur, quòd ſpiritualis homo propoſitum non mutat, cùm pro ſalute animæ ſuæ utilius aliquid meditetur. Inde eſt quòd veſtris juſtis poſtulationibus non indignati indulgemus: quòd qui ſepulchrum Domini vel aliorum ſanctorum limina propoſuerunt viſitare, & infirmitate vel alia rationabili cauſa occurrente habitum religionis aſſumere, atq; inter vos Deo ſervire voluerint, liberè ipſos ſuſcipere valeatis.*]

CAP. V.

Executio voti ultramarini, auctoritate Papæ poteſt ex cauſa differri.

Innocentius III. *Strigonen. Archiepiſcopo.*

NOn eſt *c* voti dicendus tranſgreſſor, qui quod vovit auctoritate ſedis Apoſt. diſtulit adimplere. Sanè ſignificavit nobis Rex Hungariæ, quòd cùm in regni perturbatione *d* conſilium & auxilium tuum ſibi ſenſerit hactenus profuiſſe, utilitati ejus non modicum derogaret, ſi Hieroſolymam (ſicut ex voto teneris) regno pergeres impacato: [1 *& ſ.*] Ideoque mandamus, quatenus non prius iter adripias Hieroſolymam adeundi, quàm regnum ipſum fuerit tranquillitati priſtinæ reſtitutum, vel ſuper hoc receperis ab Apoſt. ſed. mandatum.

[1 *Cum igitur immineat nobis de honore ipſius Regis & ſtatu regni Hungariæ ſolicitè cogitare.*]

CAP. VI.

Eccleſia compellit hæredem laicum per excommunicationem, & bonorum ſubtractionem, ad executionem voti ultramarini, ad quod ſe obligavit pro defuncto.

Idem *Andreæ duci.*

a *Vid. B. Th. 4. ſent. diſt. 39. 4. 1. art. 4. ad 4. agrum.* b *Pravitatis.* c *Producendus.* d *Al. ad quod al. &c.* e *Ac poſt partum, &c.* f *Ac per hoc.* g *Debeat apud illas, &c.* h *Inſidiantur.* i *Ipſam.* k *C. 1. eod. tit. in 1. comp. & poſt conc. Lat. ſub Ale. III. p. 31. c. 3.* l *Aut.* m *Aut.* n *Al. pervenientis. Vid. c. 2 eod. tit. in 1. comp. & poſt conc. Lat. p. 50. c. 15.* o *Al. veſtrum, quam lectionem olim impugnavit Hoſtienſis.*

a *C. 1. eod. tit. in 2. comp. Vid. Navarr. in manuali confeſſariorum c. 12. num. 26. & 52. in Latino nuper impreſſo.* b *C. 2. eod. tit. in 2. comp.* c *C. 1. eod. tit. in 3. comp. Vid. B. Thomam, 2. 2. q. 88. art. 12.* d *Turbatione.*